

Poder contra dignitat

Amesura que ha crescut la tensió política s'ha fet més clara la naturalesa profunda del conflicte. Vull dir que els cops de porra de l'1-O no van ser resultat d'un excés o d'un descontrol, sinó l'expressió extrema i crua del comportament del maltractador que condiciona un tracte aparentment cordial a la docilitat de la víctima. O de l'amo, que pot arribar a estimar l'esclau sempre que es resigni a la seva condició d'inferioritat. És indignant, doncs, que l'actual demanda de diàleg, dirigida al president Puigdemont, s'assembla tant a un "No els facis enfadar, que hi sortiràs perdent".

TANMATEIX, la intensitat dels fets, l'atenció que reclamen i la rapidesa amb què queden superats poden fer perdre la perspectiva d'anàlisi. I, en aquest sentit, és necessari insistir en el fet que la petició –i l'oferta– de diàleg no pot obviar ni les condicions en què és possible, ni el necessari reconeixement que es deuen les dues parts. No s'ha de confondre dialogar per resoldre un conflicte amb pactar les condicions d'una rendició.

I QUÈ FA tan difícil aquest diàleg que es demana? Doncs ben senzill: que cada part parla de coses distintes. Així, la part catalana parla de drets i dignitat. De dret a l'autodeterminació i de dignitat com a subjecte polític sobirà. El clàssic "Som una nació". A l'altra banda, l'Estat –amb tots els seus aparells perfectament alineats– parla de llei i ordre, i en definitiva, de poder. De conservació de tot el seu poder.

EFFECTIVAMENT, l'estat espanyol defensa una estructura de poder no tan sols centralitzada, sinó vinculada a una elit relativament petita de famílies, amb un sòlid entramat que articula de manera estreta interessos econòmics amb control de l'administració pública i del territori, i amb la complicitat de la justícia, les forces de seguretat –clavegueres incloses– i els mitjans de comunicació. D'aquí les eternes dificultats de modernització econòmica i la feblesa democràtica. No és estrany, doncs, que es repeteixin els mateixos noms a les diverses institucions, on treballen tota una plaga de familiars, i al marge de l'alternança de partits al govern.

LA PART CATALANA no és que no aspiri a tenir poder. Però essent que el model autonòmic

CRISTINA CALDERER

.....
L'Estat, sabent on rau la força de la part catalana, posa tota la seva energia a dividir la nostra societat

no ha satisfet mínimament les necessitats d'autogovern, ni en el pla material ni en el simbòlic, ara reclama el dret a l'autodeterminació. De les molles al pa sencer, que deia l'Ovidi. L'insostenible dèficit fiscal, el greuge d'una escassa inversió en infraestructures o la permanent temptació d'imposar una cultura unitarista, i vist el fracàs d'una reforma no ja de la Constitució sinó del mateix Estatut, han conduït a una vella aspiració radical: l'estat propi.

SÓN DOS PLANS que no es reconeixen entre ells. És per aquesta raó que qualsevol petició de diàleg o de mediació hauria de començar per fer trobar els dos plans. D'una banda, caldria que l'estat espanyol atengués les raons dels drets i la dignitat, que és tant com reconèixer que Catalunya és una nació. De l'altra, el govern de Catalunya i el seu Parlament haurien d'actuar com a poder, si més no, en potència. Un poder que, ara com ara, no emana d'un

control efectiu dels instruments que habitualment el proporcionen, sinó de les mobilitzacions populars.

L'ESTAT, SABENT on rau la força de la part catalana, posa tota la seva energia a dividir la nostra societat. Ara embrutant els líders, ara atemorint i pegant al ciutadà, ara ofegant econòmicament el país, ara mentint sobre la nostra policia, els mitjans públics, l'escola o les organitzacions civils. La part catalana obté la seva força de la promesa d'un país millor, de mantenir la confiança que empeny el compromís i la unitat dels líders, i de la determinació a fer efectiva de manera pacífica la declaració d'independència. Tot, menys buscar la condescendència del maltractador.

POTSERSÍ QUE l'exigència de dignitat és una aventura. Però ho és en contra del refugi en la indignitat.